

Hollolan kunta, rakennusvalvonta
kirjaamo@hollola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 16.1.2023**Asia: Asuin- ja piharakennusten purkaminen, Hollola Puomikuja 1 a ja b, täydennys museon 26.1.2023 antamaan lausuntoon**

Hollolan kunnalle on jätetty purkamisilmoitus koskien Hämeenkoskella sijaitsevien kiinteistöjen 283-410-4-12 ja 283-410-4-18 rakennuksia. Museo on antanut 26.1.2023 lausunnon, jossa purkamista ei ole puollettu ilman lisätietoja rakennusten kunnosta ja säilymisen edellytyksistä. Museon tutkijat ovat käyneet 3.2.2023 tutustumassa rakennuksiin ja alueeseen.

Purkamisen kohteena olevat kiinteistöt sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaalla Kirkonkylän kulttuuriympäristön alueella sekä paikallisesti arvokkaalla Markkinalaanin alueella. Markkinalaanin asuinalueutta asuttivat 1900-luvun alkuvuosikymmeninä lähinnä itselliset ammatinharjoittajat ja siellä järjestettiin markkinoita 1890-luvulta vuoteen 1968. Valkjärveen rajautuvan alueen rakennukset ovat pääosin 1900-luvun alusta.

Osayleiskaavassa (2015) alueelle kohdistuu kaavamerkintä ma: *Maisema- ja kyläkuvallisesti arvokas alue. Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokas kylämaisema tai maaseudun kulttuurimaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Alueen tärkeimpiä säilytettäviä kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Alueen tärkeimpiä säilytettäviä kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia ominaispiirteitä ovat polveilevat viljelysmaisemat, kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja rakennetun ympäristön kokonaisuudet, vanhat tieurat, perinnebiotoopit sekä arkeologinen kulttuuriperintö. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen sekä ympäristöhoito tulee sopeuttaa sen kyläkuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin sekä rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa on huolehdittava siitä, että rakentaminen sijoituksestaan, mittasuhteiltaan, tyyliiltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Myös Hollolan strategisen yleiskaavan (2017) teemakartassa 3 (Maisema, kulttuuriympäristö ja virkistys) kiinteistöt sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaassa kulttuuriympäristössä. Siihen liittyy yleismääräys: *Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kulttuurimaisemien ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon alueen tai kohteen arvot.* Alueella voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1984, eikä siinä kiinteistöjen rakennuksilla ole suojelumerkintöjä.*

Paikalla tehdyssä katselmuksessa tarkasteltiin rakennusten nykytilaa ja ympäristöä sekä niiden kuntoa aistinvaraisesti rakenteita avaamatta. Molemmat asuinrakennukset ovat pieniä ja koostuvat hirsikehikosta, jota on laajennettu rankorakenteisena. Piharakennukset ovat kevytrakenteisia. Kiinteistöt sijaitsevat Keskustien

välittömässä läheisyydessä ja hieman erillään muusta Markkinalaanin pientaloalueesta. Kiinteistöjen vieressä on rivitaloja ja muuta 1970–80-luvun rakennuskantaa.

Rakennukset ovat olleet pitkään tyhjillään ja vailla ylläpitoa. Rakennusten yleiskunto on heikko ja laajaa korjaustarvetta on kaikissa rakennusosissa. Parhaimmassa kunnossa on Keskustieltä katsoen taaempaan sijaitsevan Laaksolan tilan asuinrakennus, jossa on kuitenkin myös viitteitä vaurioitumisesta laajalti eri rakenteissa. Katselmuksen perusteella voidaan todeta, että korjaustarve rakennuksissa on niin laaja, että käyttökelpoiseksi korjaaminen heikentäisi niiden autenttisuutta ja historiallista merkittävyyttä huomattavasti. Näiden tekijöiden vuoksi museo katsoo, ettei vaatimukselle rakennusten säilyttämiseen ole edellytyksiä. Museo suosittaa, että purkamisen yhteydessä selvitetään mahdollisuus rakennusosien, kuten hirsien ja ikkunoiden, uudelleenkäyttöön.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija Anssi Malinen

tutkija Lauri Miettinen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus